Inleiding

Voor de focus van dit verslag heeft Myria beslist om mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting van personen afkomstig uit Latijns-Amerika te bespreken. Na de toelichting over de redenen voor die keuze, de geraadpleegde bronnen en de gebruikte terminologie, wordt er een beeld van het fenomeen geschetst in de volgende punten: het profiel van Latijns-Amerikaanse sekswerkers, onder wie slachtoffers van mensenhandel (hoofdstuk 1); de uitbuiting in België van Latijns-Amerikaanse slachtoffers (hoofdstuk 2); de onderzoeken, vervolgingen en bescherming van slachtoffers (hoofdstuk 3). Afsluitend volgen er enkele goede praktijken en worden er conclusies getrokken.

Deze focus is aangevuld met twee externe bijdragen. Enerzijds lichten terreinorganisaties die sekswerkers begeleiden hun werk, en dan vooral dat met deze doelgroep, toe. Anderzijds geeft de Nederlandse Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen een toelichting bij het fenomeen in Nederland.

Myria heeft de thematiek van deze focus gekozen na zijn vaststelling dat het **aantal beslissingen** inzake mensenhandel rond personen uit Latijns-Amerika sinds 2016[1] is gestegen. Myria heeft die beslissingen ontvangen in het kader van zijn opdracht om de rechtspraak in het Nederlandstalige en het Franstalige deel van het land op te volgen. Hoewel sekswerk door Latijns-Amerikaanse personen geen nieuw fenomeen is op het Belgische grondgebied,[2] is hun seksuele uitbuiting vanuit het oogpunt van mensenhandel wel degelijk een nieuwe tendens die in de rechtspraak wordt vastgesteld.[3]

Myria had nog andere redenen om deze thematiek ter sprake te brengen: het **grote aantal online advertenties** voor Latijns-Amerikaanse sekswerkers in België,[4] de ***EMPACT Joint Action Days*** in diverse lidstaten van de Europese Unie die zijn toegespitst op sommige Latijns-Amerikaanse nationaliteiten (Colombia, Bolivia en Brazilië),[5] alsook de analyse van de cijfers waaruit blijkt dat er alsmaar meer van hen worden opgevangen door gespecialiseerde opvangcentra voor slachtoffers van mensenhandel.[6]

Aangezien het om een **private en verborgen vorm van prostitutie gaat**, zijn er op vandaag niet veel publicaties en informatiebronnen over de kwestie beschikbaar. Ook de jongste Bijzondere parlementaire commissie inzake mensenhandel en mensensmokkel[7] heeft geen bijzondere aandacht besteed aan het fenomeen. Dat heeft Myria in de overtuiging gesterkt om het thema als onderwerp van zijn focus te kiezen.

Om een zo volledig mogelijk beeld van het fenomeen te schetsen, heeft Myria gesproken met uiteenlopende **actoren**, namelijk meerdere parketmagistraten, federale en lokale politiediensten, centra die gespecialiseerd zijn in de opvang van slachtoffers van mensenhandel, alsook meerdere terreinorganisaties die sekswerkers psycho-medische-sociale begeleiding bieden.[8] Andere

---

1 De eerste beslissing die Myria ontvangen heeft met betrekking tot mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting van Latijns-Amerikaanse trans personen werd op 21 december 2016 uitgesproken door de correctionele rechtbank van Luik voor feiten die dateerden van 2014. Zie Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2019, Slagkracht voor slachtoffers*, p. 120: Corr. Luik, afdeling Luik, 21 december 2016, onuitgegeven; Luik, 17 mei 2018, 18e k. en de website van Myria (rechtspraak).

2 Zie J. Rausenberger: "¿Mi cuerpo? ¡Mi vida! Voicing Latin American transgenders in Antwerp's sex industry" in *Journal of Comparative Research in Anthropology and Sociology*, 2016, vol. Nr. 7, nr. 2, pp. 125-142.

3 Inzake de seksuele uitbuiting van Latijns-Amerikaanse personen heeft Myria 16 beslissingen ontvangen in het kader van 12 Nederlandstalige en Franstalige dossiers, waarin de vonnissen of arresten werden gewezen tussen 2016 en 2024.

4 Die informatie blijkt uit de diverse gesprekken die Myria had in het kader van deze focus.

5 Europol, *Human trafficking action week: 219 criminals arrested and 1.374 victims identified*, 24 juni 2024, beschikbaar op www.europol.europa.eu.

6 De cijfers over de begeleidingen in opvangcentra zijn beschikbaar in de verslagen van Myria die op zijn website gepubliceerd zijn.

7 Zie Verslag namens de Bijzondere commissie voor de evaluatie van de wetgeving en het beleid inzake mensenhandel en mensensmokkel, 12 juni 2023, *Parl. St.*, Kamer, DOC 55 2530/002. Voor een analyse van de werkzaamheden van die commissie, zie Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2023, Een keten van verantwoordelijkheden*, pp. 75-82.

8 Het gaat om vier organisaties. Twee daarvan zijn gespecialiseerd in de begeleiding van mannen en trans personen die sekswerk verrichten, terwijl de twee andere organisaties alle sekswerkers begeleiden. Zie hun externe bijdrage op het einde van deze focus.

bronnen van dit verslag zijn: de rechtspraak die Myria de jongste jaren heeft ontvangen (die het uitgangspunt vormt voor deze beeldvorming); de analyse van dossiers waarin Myria zich burgerlijke partij heeft gesteld,[9] waaronder een grote zaak die verder in dit verslag wordt aangekaart;[10] de vorige jaarverslagen van Myria; een literatuurstudie, Belgische en internationale persartikels; diverse parlementaire documenten;[11] de beslissingen van het Nederlands Landelijk Parket inzake *Field Labs*[12]; alsook de verslagen en gegevens van diverse Belgische, Europese en internationale organismen.[13]

Omdat in de focus de seksuele uitbuiting van Latijns-Amerikaanse personen besproken wordt, moet de realiteit van de Latijns-Amerikaanse sekswerkers in het algemeen meermaals worden aangekaart. Myria benadrukt wel dat het belangrijk is om een duidelijk onderscheid te maken tussen de situaties van autonome sekswerkers en situaties van uitbuiting. **Daarom verduidelijkt Myria doorheen deze focus zorgvuldig of het al dan niet om een situatie van uitbuiting in het kader van mensenhandel gaat.** Myria verkiest om de neutralere term **"sekswerk"** te gebruiken als het gaat om seksuele diensten in algemene zin en soms de term **"prostitutie"** om te verwijzen naar situaties van uitbuiting.

Om de brede waaier aan genderidentiteiten te integreren, gebruikt Myria de uitdrukking **'trans personen'**. Die "koepelterm duidt op alle personen bij wie de genderidentiteit en/of genderexpressie afwijkt van de verwachtingen die bij de geboorte aan iemands geslacht worden verbonden[14]", conform de terminologie van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (IGVM).

9 Zie in het bijzonder een zaak rond een trans beklaagde die vervolgd werd voor het uitbuiten van andere Peruviaanse trans personen. In een vonnis van 4 oktober 2024 heeft de Franstalige correctionele rechtbank van Brussel de beklaagde vrijgesproken: Corr. Brussel Franstalig, 4 oktober 2024, 47e k. (definitief).

10 Zie deel 2, hoofdstuk 2, punt 1.

11 Schriftelijke vraag van Emmanuel Burton (MR) aan de minister van Justitie, Bulletin, Kamer, G.Z. 2020-2021, QRVA 55 040, 25 februari 2021; Antwoorden van de minister van Justitie op de vragen van Ben Segers (Vooruit), Sophie Rohonyi (DéFI), Commissie Justitie van de Kamer, Integraal Verslag, Kamer, G.Z. 2020-2021, CRIV 55-COM 463 van 5 mei 2021; Brussels Hoofdstedelijk Parlement, Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, Verslag over prostitutie in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, hoorzittingen, 19 mei 2022; Verslag van de bijzondere commissie belast met de evaluatie van de wetgeving en het beleid inzake mensenhandel en mensensmokkel, 12 juni 2023, *Parl. St.*, Kamer, DOC 55 2530/002.

12 Zie ter zake verder deel 1, hoofdstuk 2, punt 5 en de definitie in de externe bijdrage van de Nederlandse Nationaal Rapporteur aan het eind van deze focus.

13 Myria heeft ook de gegevens gebruikt van de centra die gespecialiseerd zijn in de opvang van slachtoffers van mensenhandel via het elektronisch dossierbeheersysteem MyEldo. MyEldo is een gemeenschappelijke database voor dossiers van slachtoffers, ontwikkeld door Myria en de drie centra die gespecialiseerd zijn in de opvang van slachtoffers van mensenhandel. Het is operationeel sinds maart 2023.

14 Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, *Gids ter begeleiding van transgenders op het werk*, 2016, p. 26.